

Født af havet under stjernerne

Strategi for bæredygtig turisme i Vordingborg Kommune

Version 6 pr. 29. marts 2021

Vordingborg Kommunes ambitioner

En bæredygtig destination

Vi byder vores gæster velkommen til en bæredygtig destination, hvor turismen er med til at skabe udvikling for lokalsamfundet og bidrager til at skabe Danmarks bæredygtige destination i både ord og gerning.

Turister kan dykke ned i unikke naturoplevelser, udforske kulturmiljøer og tage del i events med lokalt særpræg.

Vi udvikler oplevelsesmulighederne i balance med naturen, og vi stiller krav til vores gæster, fordi vi ved, at de gerne vil være med til at passe på vores fælles værdier.

På den baggrund kan lokaløkonomien i Vordingborg Kommune styrkes og resultere i en øget omsætning og flere arbejdspladser skabt af turismen.

Unikke oplevelser

I Vordingborg Kommune er der en lang række unikke oplevelsesmuligheder. De er især knyttet til den rige og alsidige natur - fra Møns Klint som et internationalt kendt naturikon til forskellige kystlandskaber, der indbyder til afslapning og oplevelser. Hertil kommer en bred vifte af kulturelle attraktioner og events.

Møn og omliggende øer er tildelt internationale anerkendelser som UNESCO Biosfære-område og Dark Sky Park & Community, ligesom der er en proces i gang for at opnå udpegning af Møns Klint som UNESCO Verdensarv.

Det er en ambition for Vordingborg Kommune at UNESCO Biosfære med tiden skal dække hele kommunen og være en fælles platform for bæredygtig udvikling.

<p><i>Møns Klint - med GeoCenter Møns Klint</i></p> <p><i>Nyord - med landsbymiljø og fuglereservat</i></p> <p><i>Ulshale Skov - urørt græsningsskov</i></p> <p><i>Vordingborg Slotsruin - med Gåsetårnet og Danmarks Borgcenter</i></p> <p><i>Købstads-, landsby- og havnemiljøer</i></p> <p><i>Signaturevents og andre lokalt forankrede events</i></p> <p><i>Hotel Frederiksminde, gastronomisk spisested</i></p> <p><i>Lokale fødevarerproducenter</i></p> <p><i>Kunsthåndværkere og gallerier</i></p> <p><i>Møn UNESCO Biosfære-område</i></p> <p><i>Dark Sky Park og Dark Sky Community</i></p> <p><i>Camønoen - vandrerute på Møn</i></p> <p><i>Nationale og internationale cykelruter</i></p>

Attraktorer i Vordingborg Kommune.

Turismens betydning - Overordnede målsætninger

Turismen yder et væsentligt bidrag til indtægtsgrundlaget og beskæftigelsen i Vordingborg Kommune. Eksempelvis findes 7 procent af arbejdspladserne i kommunen inden for turisme eller afledt af turisme. Turismen spiller således en markant erhvervsmæssig og økonomisk rolle i Vordingborg Kommune.

	2018	2019
Antal kommercielle overnatninger	384.000	400.000
Turismeomsætning i mio. kr.	860	933
Antal beskæftigede i årsværk	1.156	1.165

Turismens økonomiske betydning.

De overordnede målsætninger i forhold til at skabe en bæredygtig destination er på den baggrund, at

- En øget turismeomsætning skal medvirke til at skabe en bæredygtig destination - med afsæt i arbejdet med de internationale naturbrands, og
- Vordingborg Kommune sigter mod at blive kendt som Danmarks bæredygtige destination.

Den nye strategi og andre planer

Denne nye strategi for bæredygtig turisme i Vordingborg Kommune afløser de to foregående indsatsplaner, henholdsvis Potentialeplan for kystdestination Møns Klint (2014) og Turismestrategi og -handleplan (2019). Den nye strategi har specielt fokus på bæredygtig udvikling.

Samtidig spiller strategien sammen med en række andre strategier og planer. Det gælder primært:

- Udviklings-og handleplan for Møn Biosfære-området (2017)
- Kommuneplan 2018-2030 (2019), og revisionen af Kommuneplanen
- Turisme Kollektivet - Strategi for VisitSydsjælland-Møn 2024 (2021)
- Udviklingsplan for Sjælland og Øerne (2020)
- National strategi for bæredygtig turisme (forventes vedtaget ultimo 2021)

Strategien for bæredygtig turisme bidrager til at realisere og støtte op om såvel Udviklingsplan for Sjælland og Øerne som Strategi for VisitSydsjælland-Møn.

FNs verdensmål for bæredygtig udvikling

FNs verdensmål for bæredygtig udvikling blev vedtaget på FN's topmøde 25. september 2015 af alle FN's 193 medlemslande. Hermed er etableret en gensidigt forpligtende global dagsorden for omstilling af verdenssamfundet.

Der er tale om i alt 17 verdensmål, som dækker alle sektorer og samfundsområder. Målene skal frem til 2030 sætte en ambitiøs kurs mod opnåelse af en bæredygtig udvikling.

Disse mål danner også grundlag for udviklingen i Vordingborg Kommune. Eksempelvis fremgår det af Vision 2030 (2018) og Kommuneplanlægningen, at verdensmålene skal benyttes som løftestang for den fremtidige indsats. Tilsvarende spiller verdensmålene en central rolle i arbejdet med Møn UNESCO Biosfære.

"Kommunen er grøn. Bæredygtighed og gode løsninger for klimaet vælges til. Miljøet er i fokus både privat og i

erhvervet. Den unikke natur bliver bevaret, og der er plads til at udfolde sig.”

Citat fra Vordingborg Kommunes Vision 2030, vedtaget 11. oktober 2018.

I forlængelse heraf vil FNs 17 verdensmål for bæredygtig udvikling blive benyttet som pejlemærker for udviklingen af den bæredygtige turisme i Vordingborg Kommune, hvor der på én og samme gang skal ske en forbedring af sociale, økonomiske og miljømæssige forhold i destinationen, med særligt blik for gæster, lokalsamfund og virksomheder.

Strategien for bæredygtig turisme fokuserer på 10 af de 17 verdensmål. I forbindelse med strategiens enkelte indsatsfelter belyses, hvilke af disse 10 verdensmål, strategiens indsats bidrager til at realisere.

Piktogrammer af FNs mål for bæredygtig udvikling: 4, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17

Strategiprocessen

Arbejdet med en strategi for bæredygtig turisme i Vordingborg Kommune blev skudt i gang med en temadag den 25. oktober 2019 under overskriften ”FNs 17 verdensmål og fremtidens turisme”. Den blev arrangeret af Møn UNESCO Biosfære i samarbejde med Møn-Sydsjællands Turistforening. Fokus var på FNs 17 verdensmål for bæredygtig udvikling, som blev prioriteret af deltagerne efter vigtighed for destinationen. De prioriterede mål for bæredygtig udvikling har tjent og tjener stadig som et værdigrundlag for udarbejdelsen af strategien og de efterfølgende handlingsplaner.

Selve strategiprocessen forløber i to hovedfaser. I den første fase har fokus været på selve strategien, dvs. de overordnede hovedlinier i den langsigtede turismeudvikling. Resultatet af denne fase er denne publikation.

I anden fase udvikles indsatsen med i praksis at omsætte strategien til handling. Det sker i form af to handlingsplaner for bæredygtig turisme, henholdsvis en handlingsplan for Møn og en handlingsplan for Sydsjælland.

Med strategien er etableret et udviklingsperspektiv, der stiller skarpt på de, hvor den største forandringskraft og den største effekt med hensyn til bæredygtig turisme kan opnås.

Strategiarbejdet og aktørsamspillet fungerer desuden som en samarbejdsplatform, som skaber fælles ejerskab og baner vejen for partnerskaber og initiativgrupper, der kan tage hånd om realisering af strategien.

10 strategiske indsatsfelter

På de følgende sider beskrives strategien i form af indsatsfelter, som tilsammen udgør den samlede overordnede indsats, som skal skabe en bæredygtig destination og en bæredygtig kommune i relation til turismeudvikling.

De i alt 10 indsatsfelter er struktureret efter følgende emner:

- Indledning, som opridser karakteristika ved indsatsfeltet
- Målsætninger, der udfolder indsatsfeltet med hensyn til, hvad der ønskes opnået
- Indsats, der prioriteres for at opnå de opstillede målsætninger
- FNs mål for bæredygtig udvikling, som indsatsfeltet bidrager til at realisere

Hvad er en bæredygtig destination?

Den bæredygtige destination kombinerer konceptet destination med principperne for bæredygtig udvikling.

”Bæredygtig udvikling er en udvikling, som opfylder de nuværende behov uden at bringe fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres behov i fare.” Således har FNs Verdenskommission for Miljø og Udvikling i 1987 defineret bæredygtig udvikling. Hermed lægges op til at sikre forudsætningerne for at vedligeholde vores samfund, så det kan eksistere og udvikle sig i mange år. Det kræver, at der sker forbedring af en lang række sociale, økonomiske og miljømæssige forhold, vel at mærke på samme tid, ellers er der ikke tale om en bæredygtig udvikling. I 2015 er den globale indsats med hensyn til disse tre dimensioner, den sociale, den økonomiske og den miljømæssige dimension, blevet omsat til FNs Verdensmål for bæredygtig udvikling. Der er tale om i alt 17 mål og 169 delmål.

Den bæredygtige destination lever op til principperne om bæredygtig udvikling, med afsæt i FNs definitioner. Samtidig sker det med udgangspunkt i de lokale forhold og de ressourcer, der findes i destinationen. Mange af de udfordringer, der skal løses for at skabe en bæredygtig udvikling, kan bedst håndteres ved at aktørerne arbejder sammen på lokalt niveau, i destinationen. Herved kan der opnås helhedsorienterede løsninger på tværs af udfordringer, aktører og sektorer. Samtidig benyttes den tilgang, som FN vurderer som en central forudsætning, for at opnå en bæredygtig udvikling, og som blev knæsat med FNs vedtagelse af den globale handlingsplan Agenda 21 i 1992, nemlig involvering af alle aktører i det lokale område.

Den bæredygtige destination

Destinationen danner ramme om en sammenhængende turismeindsats. En destination kan beskrives som et geografisk og evt. administrativt afgrænset område - eksempelvis en region, en kommune eller en ø - inden for hvilket turismeaktørerne samarbejder om at udvikle turismen. Denne betydning af destinationsbegrebet benyttes i denne strategi. Samtidig har gæsterne ofte ikke samme opfattelse eller definition af den destination, de har valgt at besøge. Den kan være fokuseret på dele af den lokalt fastlagte destination eller være mere omfattende med besøgssteder uden for destinationen.

For at styrke den turismemæssige profilering har det stor betydning, at de unikke steder og oplevelsesmuligheder knyttet til en bæredygtig udvikling synliggøres for gæster og bosiddende borgere, og at der skabes og fastholdes en indsats for denne udvikling.

Målsætninger

Destinationen skal udvikles i overensstemmelse med principperne for bæredygtig udvikling, hvilket indebærer, at lokalsamfundets menneskelige og naturlige ressourcer skal mobiliseres og bringes i spil på en sådan måde, at der på én og samme tid sker miljømæssige, sociale og økonomiske forbedringer til gavn for lokalsamfundet.

Destinationsudviklingen følger op på og sigter mod at virkeliggøre de regionale målsætninger, som er fastlagt i Udviklingsplan for Sjælland og Øerne.

FNs 17 verdensmål for bæredygtig udvikling tjener som pejlemærker for udviklingsindsatsen, omfattende såvel strategien som de opfølgende handlingsplaner.

Hele kommunen, alle sektorer og alle aktørgrupper er omfattet af indsatsen for bæredygtig udvikling. I forbindelse med turismeindsatsen og dens påvirkninger, er der særligt fokus på gæster, turismevirksomheder, miljøet og lokalsamfundet.

Der skal skabes bevidsthed om natur og bæredygtig udvikling hos gæster og bosiddende borgere, som grundlag for at udvikle destinationen i en bæredygtig retning.

Samtidig er det, for at opnå en bæredygtig udvikling, afgørende vigtigt, at der løbende sker en involvering af alle lokalsamfundets aktører, dvs. borgere, borgergrupper, foreninger, organisationer, institutioner, virksomheder og myndigheder.

Indsats

Hele Vordingborg Kommune som UNESCO Biosfære-område. Som et centralt instrument til at opnå en bæredygtig destination skal det nuværende UNESCO Biosfære-område udvides til at omfatte hele Vordingborg Kommune. Samtidig skal der ske en videreudvikling af de igangværende aktiviteter i det nuværende Biosfære-område, omfattende Møn og de omliggende øer.

Etablering af Danmarks bæredygtige destination. Vordingborg Kommune vil gøre en særlig og målrettet indsats for at opnå status som forsøgskommune, med det sigte at blive en bæredygtig destination, med særligt fokus på turisme og naturkvalitet. En bæredygtig destination er en destination, som lever op til principperne om bæredygtig udvikling, hvor

der på én og samme tid skabes miljømæssige, sociale og økonomiske forbedringer. Samtidig skal forbedringerne gøres målbare og løbende monitoreres.

Gæstebidrag til den bæredygtige omstilling. I forbindelse med arbejdet for en mulig status som forsøgskommune skal også en række økonomiske instrumenter undersøges. Det gælder især økonomiske modeller og metoder, der kan motivere gæster til at bidrage til mere natur og en bæredygtig destinationsudvikling.

Indsatsen for bæredygtig udvikling og bæredygtig turisme synliggøres over for destinationens gæster. Hertil kan udvikles forskellige typer af kommunikationsprocesser og -produkter.

Kendskabet til indsatsen for bæredygtig udvikling og bæredygtig turisme i destinationen skal udbredes til de bosiddende borgere. Samtidig kan der skabes større bevidsthed om natur og bæredygtig udvikling gennem involveringsprocesser og lokalt forankrede aktiviteter.

Udvikling af en lokalt forankret bæredygtighedsprofil. Udover en konkret tilstandsvurdering med hensyn til de miljømæssige, sociale, kulturelle og økonomiske dimensioner af bæredygtig udvikling, kan profilen omfatte såvel gæsternes som de bosiddende borgeres opfattelse af den bæredygtige udvikling. Det kan eksempelvis ske gennem forskellige former for monitorering, interviews mv.

Eksisterende partnerskaber og netværk med natur, turisme og bæredygtig udvikling som tema videreudvikles, og nye relevante partnerskaber og netværk etableres.

FNs mål for bæredygtig udvikling

4, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17

Piktogrammer af disse FNs mål for bæredygtig udvikling

Fremtidens gæster

Gæsterne, som i fremtiden vil besøge Vordingborg Kommune som destination, er fokuspunktet for turismeindsatsen. Det er gæsternes behov og ønsker til oplevelsesmuligheder og servicekvalitet, der afgør, om de vælger at besøge destinationen. Samtidig er det afgørende vigtigt, at indsatsen for turismemæssig forbedring og innovation også gavner lokalsamfundet, dets borgere og turismevirksomheder samt det lokale arbejdsmarked.

Målsætninger

I indsatsen for at styrke turismen i Vordingborg Kommune skal der især fokuseres på gæster, der værdsætter og benytter oplevelsesmuligheder i relation til naturen og kysterne, lokale kulturaktiviteter og historiske lokaliteter samt kulinariske tilbud i tilknytning til den lokale fødevarerproduktion.

Desuden sigtes mod at øge antallet af overnattende gæster og reducere antallet af endagsgæster. Samtidig skal der være en særlig opmærksomhed på at håndtere det stigende antal endagsgæster for at understøtte en optimal trafikafvikling og en positiv oplevelse af destinationen som helhed. For at skabe en bedre fordeling af besøgende i løbet af året skal der fokuseres på udvikling af turismeaktiviteter i skulderysæsonerne og i vinterperioden.

Endelig prioriteres turismereformer, der bidrager til en bæredygtig udvikling, herunder en reduceret miljøpåvirkning, og som efterspørges af potentielle gæster.

Indsats

Udvikling og synliggørelse af oplevelsesmuligheder for gæster med interesse for natur, i form af rekreation og livsnydelse, opdagelse og observation samt aktive outdoor-aktiviteter.

Udvikling og synliggørelse af oplevelsesmuligheder for gæster med interesse for kultur, omfattende unikke events, kulturhistorie, lokalt stedkendskab og kulinariske oplevelser.

Videreudvikling af arbejdet med at skabe og designe turismereformer, der bidrager til en bæredygtig udvikling, og som har appel til potentielle gæster. Indsatsen skal løbende kvalitetsforbedre eksisterende oplevelses- og udfoldelsesmuligheder og tilføje nye aspekter samt helt nye muligheder for gæsterne. Forskellige muligheder skal så vidt muligt være tilgængelige og skabes også i skulderysæsonerne og i vinterperioden.

Bevidstgørelse af gæsterne om, at Vordingborg Kommune sigter mod at blive en bæredygtig destination. Gæsterne oplyses om den igangværende indsats for bæredygtig udvikling. Samtidig skal gæsternes opfattelse af og ønsker til en bæredygtig destination undersøges.

Formidling af, at der gøres en særlig indsats i forhold til koncepterne UNESCO Biosfære-område, Dark Sky Park & Community og Møns Klint som UNESCO verdensarv. Det forventes i den sammenhæng desuden af gæsterne, at de i deres færd tager særligt

hensyn til naturen og gerne bidrager til et bæredygtigt forbrug under deres ophold i destinationen.

FNs mål for bæredygtig udvikling

4, 8, 11, 12

Piktogrammer af disse FNs mål for bæredygtig udvikling

Branding og markedsføring

Branding og markedsføring af destinationen udgør centrale instrumenter til at tiltrække gæster. Hertil kommer, at processer omkring udviklingen af branding- og markedsføringsindsatsen kan bidrage til innovation af turistprodukter og turismerelevante aktiviteter i destinationen.

Gennem branding og markedsføring mobiliseres og synliggøres de unikke oplevelsesmuligheder og områdets særlige kendetegn, som desuden dels afspejler den lokalt forankrede kulturelle identitet, og dels rummer potentiale til at vække mulige gæsters nysgerrighed og ønske om at stifte nærmere bekendtskab med steder og aktiviteter i destinationen.

Målsætninger

Der skal skabes fælles fortællinger, og specielt en kernefortælling, om destinationen. Destinationens mest markante attraktorer og unikke kendetegn, såvel fysiske (materielle) som sociale og kulturelle (immaterielle), bygges sammen til en kernefortælling om destinationen. Fortællingerne og hertil knyttede budskaber til gæsterne kan omfatte hele kommunen og udvalgte områder inden for kommunen.

De internationale brands - UNESCO Biosfære-område, Dark Sky og UNESCO Verdensarv - skal bringes i spil og i samspil, og derved medvirke til at styrke markedsføringen, idet det skal pointeres, at disse brands primært har til opgave at sikre en bæredygtig udvikling og en forbedret naturkvalitet, fastholdt gennem et internationalt evalueringssystem.

I forbindelse med branding- og markedsføringsprocesserne skal indsatsen for bæredygtig udvikling i destinationen formidles, ligesom der skal skabes bevidsthed om natur og bæredygtig udvikling.

Som basis for den fremtidige turismeudvikling skal der skabes mere indgående viden om både de nuværende besøgende og potentielle fremtidige gæster.

Indsats

Udvikling af en kernefortælling om Vordingborg Kommune som destination. Den skal formidle en fortælling om den bæredygtige destination, den skal knytte an til de mest markante attraktorer og særlige kendetegn, og endelig skal den indeholde nogle klare og unikke budskaber.

Udvikling af fortællinger, der kan danne basis for kernefortællingen. Det bør ske med inddragelse af lokalt forankrede fortællinger samt borgeres og nøgleaktørers opfattelser af den lokale identitet, for at sikre ejerskab til fortællingerne og de hertil knyttede budskaber.

Denne strategis titel "Født af havet, under stjernerne" er udtryk for destinationens særlige kendetegn. Med dette afsæt skal der ske en videreudvikling af branding- og markedsføringsprocesser, baseret på de internationale brands, UNESCO Biosphere Resort, Dark Sky Park & Community, UNESCO Verdensarv.

Etablering af et indgående kendskab til nuværende gæster og de potentielle fremtidige gæster med hensyn til ønsker og krav til servicekvalitet og oplevelsesmuligheder samt

deres opfattelse af destinationen. Det kan eksempelvis ske gennem udarbejdelse af en oplevelsesprofil for destinationen.

Etablering af et eller flere partnerskaber eller netværk til den løbende udvikling af og inspiration for branding- og markedsføringsindsatsen.

FNs mål for bæredygtig udvikling

4, 8, 9, 11, 12, 17

Piktogrammer af disse FNs mål for bæredygtig udvikling

Natur - beskyttelse og oplevelsesmuligheder

Naturen og kyststrækningerne er den dominante årsag til, at gæster vælger Vordingborg Kommune som destination, med Møn som det største "trækplaster".

Naturen er multifacetteret og har appel til langt de fleste mennesker, med et væld af forskellige oplevelsesmuligheder. Udover den internationalt kendte og ikoniske Møns Klint findes en lang række steder, plante- og dyrearter, som giver anledning til unikke naturoplevelser. Endvidere udgør destinationens skove, vådområder, lange kyststrækninger og kystnære havområder nogle særlige refleksions-, opdagelses- og udfoldelsesrum for forskellige typer af turisme.

Målsætninger

Der skal skabes mere natur - i form af større areal med indhold af vild natur og gennem forøgelse af biodiversiteten. Specielt skal der etableres en kobling mellem turismeudviklingen og naturoppgraderingen, således at turismen indgår som en "driver" af ny og mere natur.

Der skal tages særligt hensyn til sårbar natur - naturtyper, dyre- og plantearter - og sigtes mod, at gæster i større omfang besøger og benytter robust natur.

Behovet for forbedring og udvidelse af eksisterende rekreative vandre- og cykelruter skal vurderes løbende. Der skal være særligt fokus på muligheder for international certificering af ruter.

Som den kommune i Danmark med den længste kyststrækning, skal potentialerne for forskellige former for oplevelses- og udfoldelsesmuligheder ved kysterne udnyttes.

Aktivitetssteder i naturen og ved kysten, ruter og knudepunkter samt tilhørende faciliteter skal vedligeholdes, og evt. nye faciliteter og nye typer af faciliteter etableres, således at de dels medvirker til naturbeskyttelsen og dels beforder mulighederne for unikke naturoplevelser.

Der skal etableres et sammenhængende videngrundlag med hensyn til naturens tilstand og turismens påvirkning heraf.

Indsats

Etablering af ny natur gennem nye naturarealer og aktiviteter til styrkelse af biodiversiteten. Indsatsen sigter specielt mod at involvere interesserede naturaktører og mobilisere nationale og internationale finansieringsmuligheder.

Ny natur ved nybyggeri og anlæg. I forbindelse med inddragelse af arealer til anlæg og byggeri til turismeformål søges nye naturområder etableret, idet de så vidt muligt skal have et højere naturindhold, dvs. indeholde en højere biodiversitet. Samtidig skal det sikres, at ny natur tilsvarende etableres og integreres i ny turismebebyggelse.

Gennemgang af rekreative vandre- og cykelruter for at skabe en optimal kvalitet og anvendelsesmuligheder. Hvor der konstateres et behov for forbedring eller udvidelse af

ruteforløb planlægges og gennemføres den nødvendige indsats. Dele af vandreruterne søges etableret væk fra asfaltveje og i stedet på vandrevenligt underlag.

Rekreative ruter styrkes gennem supplerende faciliteter. Desuden sikres drift og vedligeholdelse af de eksisterende ruter og de tilhørende faciliteter.

Særligt fokus på produkt- og aktivitetsudvikling af kystturismen - til vands og til lands.

Videreudvikling af den eksisterende naturformidling, såvel i form af den personlige formidling som gennem digitale løsninger.

Monitering af destinationens naturtilstand. Herved skabes et nødvendigt overblik over den løbende påvirkning af naturen, herunder turismens påvirkning. Desuden kan brugernes opfattelse af naturtilstanden inddrages og supplere monitoringen.

Der etableres relevante partnerskaber for at sikre og understøtte etablering af nye naturområder, herunder ny natur som erstatning for turismeanlæg og -byggeri, som kræver inddragelse af nye arealer.

FNs mål for bæredygtig udvikling

4, 13, 14, 15, 17

Piktogrammer af disse FNs mål for bæredygtig udvikling

Kultur - på opdagelse i nutid og fortid

Kulturområdet rummer mange aspekter med mulig interesse for mange gæster. Det gælder kulturhistoriske bygninger og steder, lokalt forankrede traditioner og hverdagsliv, lokale og regionale events samt kunsthåndværk og kunstnerisk produktion.

Maden er et centralt element i enhver kultur. Her findes i Vordingborg Kommune en lang række muligheder og kulinariske og gastronomiske oplevelser, som i mange tilfælde er koblet til lokal fødevarerproduktion.

Målsætninger

Middelalderen er det særlige kendetegn, der binder Vordingborg Kommune sammen som en helhed. Kulturhistoriske steder, værker og bygninger skal bringes aktivt i spil i lokale aktiviteter samt i branding og markedsføring af kommunen som destination. Fra Vordingborgs rolle i Danmarkshistorien, over købstadsmiljøerne i Præstø, Stege og Vordingborg til kalkmalerier i kirker på Møn og mange landsbyer.

Vordingborg Slotsruin, som også rummer Danmarks Borgcenter, er et markant kulturelt ikon i Vordingborg Kommune. Den rummer store potentialer for videreudvikling af fortællinger og turismeorienterede aktiviteter.

De lokalt forankrede events skal løbende forbedres, idet identiteten fastholdes. Samtidig søges skabt en gensidigt inspirerende kobling mellem de enkelte events og til indsatsen i destinationen med hensyn til bæredygtig turisme, specielt UNESCO Biosfære- og Dark Sky-arbejdet.

Måltidet, med sin særlige rolle som kulturel og identitetsskabende aktivitet, interesserer og efterspørges af mange gæster. Der skal derfor fortsat lægges vægt på at skabe nye kulinariske og gastronomiske oplevelsesmuligheder, herunder produktudvikling i lokale fødevarer virksomheder, som gæsterne evt. kan besøge.

Indsats

Mobilisering af Vordingborgs unikke historiske rolle med middelalderborgen, der blandt andet udgjorde "fødestedet" for Jyske Lov, som forløber for Grundloven og dermed som en grundsten i det danske demokrati.

Videreudvikling af kulturhistorisk formidling, herunder af bykernemiljøerne i de tre købstæder, Præstø, Stege og Vordingborg.

Kulturhistoriske ressourcer og aktører kan bringes i spil i forbindelse med udvikling af nye turistprodukter og -aktiviteter, f.eks. i et tværgående destinationssamarbejde.

Understøttelse af lokalt forankrede events, specielt med det perspektiv at videreudvikle og skabe en mangfoldig eventkultur, som kan være med til at kendetegne Vordingborg Kommune som destination.

Styrkelse af synligheden af de mange events og andre aktiviteter, som også har turismemæssig relevans, gennem udvikling af et fælles årshjul for alle aktører i

destinationen. I tilknytning hertil kan opstå muligheder for bedre koordinering og gensidig inspiration imellem aktørerne.

Det kulinariske og gastronomiske oplevelsesfelt skal fortsat udforskes og udfoldes, f.eks. i samspil mellem spisesteder og lokale fødevarerproducenter.

Partnerskaber og netværk omkring såvel eksisterende og nye kulturinitiativer udvikles løbende.

FNs mål for bæredygtig udvikling

4, 11, 12, 17

Piktogrammer af disse FNs mål for bæredygtig udvikling

Overnatningsmuligheder

En kerneydelse for destinationens gæster er mulighederne for at overnatte, at opholde sig i området i flere dage. Her er der efterspørgsel på i princippet alle facetter af overnatning, fra meget enkle typer, som camping og shelter, og til hotelværelse eller en individuelt designet overnatningsfacilitet på en unik lokalitet. Desuden kan der specielt i sommersæsonen være behov for en øget kapacitet.

Vordingborg Kommune har en relativt stor andel af overnatning i privatejede feriehus og på campingplads, dækkende henholdsvis 50 procent og 25 procent af overnatningerne. Hertil kommer overnatningssteder som hoteller, lystbådehavne, vandrerhjem, Bed & Breakfast, airbnb.

Med feriehusenes store andel af overnatningerne spiller de en kritisk rolle med hensyn til at sikre tilstrækkelig overnatningskapacitet. Samtidig kan konstateres en nedadgående tendens i feriehusenes interesse for at udleje husene, hvilket peger på behovet for at udvikle de andre overnatningsformer.

Der tegner sig generelt en øget turistmæssig interesse for og efterspørgsel efter nye typer af overnatning, gerne med særlige oplevelsesmæssige dimensioner og ”overraskelser” indbygget.

Målsætninger

Der skal skabes en forbedret og øget overnatningskapacitet, specielt i Vordingborg, i Præstø og på Møn. Behovet herfor er især til stede i sommersæsonen. Kapaciteten kan øges gennem forskellige overnatningsformer, og den øgede kapacitet vil desuden kunne bidrage til at styrke den turismemæssige aktivitet i skuldarsæsonerne.

Feriehusudlejningen søges udviklet, således at der opnås en højere udlejningsgrad af de privatejede sommerhuse. Gennem bebyggelse af udlagte og uudnyttede sommerhusområder kan desuden opnås en vis forøgelse af destinationens overnatningskapacitet. På baggrund af den reducerede interesse hos feriehusjerne for udlejning er der imidlertid behov for at fokusere på andre overnatningsformer.

Der skal være en særlig opmærksomhed på udviklingen i gæster i autocampere, og specielt mulighederne for etablering af pladser og tilhørende faciliteter for autocampere.

Der skal skabes en særlig indsats for udvikling af konceptionelle løsninger på nye typer af overnatningsmuligheder. Disse koncepter kan eksempelvis relatere sig til destinationens havne eller integrere kriterier fra arbejdet med UNESCO Biosfære-området og Dark Sky Park & Community.

Indsats

Der arbejdes overordnet for, at overnatningskapaciteten forbedres og øges i overensstemmelse med dels de konstaterede behov herfor, og dels tidligere regional- og kommunalpolitiske vedtagelser og planer, herunder gældende lokalplaner. Det indebærer specielt muligheder for større kapacitetsudvidelser i områder, der er udlagt til turismeformål i en lokalplan.

Hertil kommer muligheder for udvidelse af eksisterende og etablering af nye mindre overnatningssteder.

Professionalisering af feriehusudlejningen. Ved at involvere en eller flere udlejningsoperatører kan flere private sommerhuse udlejes, hvilket er helt afhængig af den enkelte feriehussejers beslutning.

Plan for autocampere. På kommunale p-pladser og andre arealer udvikles en plan for pladser til autocampere. Der sigtes mod at etablere attraktive pladser, som kan omfatte såvel gratis pladser som betalingspladser.

Nye løsningskoncepter for overnatning søges udviklet. Koncepterne kan omfatte både selve overnatningsdelen og eventuelt den designmæssige kontekst, som overnatningen indgår i. Der kan være tale om overnatningskoncepter for en eller flere af destinationens havne, og/eller koncepterne kan anvise løsninger på de kriterier, som indsatsen for henholdsvis UNESCO Biosfære-området og Dark Sky Park & Community baserer sig på.

FNs mål for bæredygtig udvikling

7, 8, 9, 11, 12

Piktogrammer af disse FNs mål for bæredygtig udvikling

Mobilitet og trafikale infrastruktur

En velfungerende trafikale infrastruktur er en forudsætning for, at gæsterne kan bevæge sig rundt i destinationen. Samtidig vil der være behov for et fleksibelt system af kollektiv transport for at sikre, at alle besøgende - også de uden eget transportmiddel - har mulighed for at opleve området. Basalt gælder disse forudsætninger også for de bosiddende borgere, hvorved begge gruppers behov tilgodeses gennem omtrent de samme typer af løsninger, som dog vil være præget af variationer hen over året - i og uden for turistsæsonen. En særlig udfordring knytter sig til biltrafikken på Møn, hvor der periodevist i sommersæsonen kan forekomme kødannelse på indfaldsvejen fra vest til Stege by og på Østmøn.

For at opnå en bæredygtig destination er det derudover essentielt, at klimabelastningen og den øvrige miljøbelastning fra transport reduceres gennem omstilling til såkaldt grøn mobilitet.

Målsætninger

Den trafikale infrastruktur skal forberedes til den fremtidige turisme i Vordingborg Kommune. Den skal bidrage til den grønne omstilling med fokus på reduceret klima- og øvrig miljøbelastning, og samtidig afspejle de fremtidige gæsters præferencer med hensyn til natur og bæredygtig udvikling.

For at opnå en voksende andel af grøn mobilitet i destinationen skal transporten gradvist omstilles fra fossile brændstoffer til klimavenlige brændstoffer som el og brint baseret på vedvarende energi samt biobrændstoffer i offentlige og private køretøjer, hvortil kommer transport med cykler og til fods.

I al ny trafikale infrastruktur, og i renovering af eksisterende veje og stier samt i offentlige transportmidler, forsøges integreret princippet om universelt design for at opnå høj tilgængelighed. Det tilstræbes endvidere at udvikle ny og bedre universel adgang i kyst- og naturlandskabet.

Indsats

Udvikling af modeller for grøn mobilitet. Der skal foretages en analyse af, hvilke muligheder for et sammenhængende system for grøn mobilitet, der kan etableres i destinationen. Der skal specielt sættes fokus på den rolle, som den kollektive mobilitet og fleksible løsninger kan spille, samt hvilke muligheder, gæsterne kan tilbydes under deres ophold.

Transportundersøgelse. Den særlige udfordring med periodevis tæt trafik med kødannelse på vejen frem til Møns Klint skal undersøges nærmere med henblik på at identificere eventuelle metoder, herunder en fysisk plan for trafikafvikling, til at reducere trafikbelastningen.

Som led i undersøgelsen skal der foretages trafiktællinger på udvalgte vejstrækninger. De kvantitative data suppleres med interviews om trafikanters kørselsmønstre, transportformer, oplevede udfordringer, forslag til løsninger.

Etablering af mobilitetspartnerskaber. For at udvikle en mere bæredygtig mobilitet kan etableres et partnerskab med eksempelvis nøgleaktører inden for kollektiv trafik,

mobilitetsløsninger, turisme, virksomheder med stort persontransportbehov. Herved kan der i tilknytning til mobilitetsanalysen eventuelt etableres et pilotprojekt til igangsætning af den grønne transportomstilling omfattende en kombination og integration af forskellige mobilitetsformer.

FNs mål for bæredygtig udvikling

7, 9, 11, 12, 17

Piktogrammer af disse FNs mål for bæredygtig udvikling

Kommunikation i destinationen

Når gæsterne ankommer til destinationen, overtager den lokalt organiserede kommunikation relationen til de besøgende, hvor den under gæsternes planlægning af besøget især blev varetaget gennem markedsføringsindsatsen.

En velorganiseret og aktualiseret kommunikation er afgørende for, at gæsten opnår det bedst mulige ophold, ligesom det giver destinationens planlæggende og organiserende aktører en lang række muligheder for at formidle budskaber og vejlede gæsterne samt kanalisere dem til relevante steder inden for destinationen.

Målsætninger

Der etableres et velkomstcenter på Møn; det skal markere, at gæsterne nu er ankommet til et UNESCO Biosfære- og Dark Sky-område. Og give gæsterne adgang til oplysning om destinationen og en række vejledningsydelse.

Som afsæt for kommunikationen med gæsterne skabes et enkelt og sammenhængende kommunikationsprogram, omfattende både digital og fysisk formidling. Heri beskrives relevante medier, kommunikationsprodukter samt formidlingsaktører inden for destinationen.

Der kan udvikles og anvendes særlige metoder og unikke aktiviteter til at skabe synliggørelse og formidle udvalgte budskaber til gæsterne. De kan eksempelvis omhandle indsatsen for en bæredygtig destination, færd i naturen, benyttelse af transportmidler.

Tilsvarende skal det markeres over for gæsterne, at deres feed-back med hensyn til deres oplevelser under opholdet samt ønsker om forbedringer og forslag til nye typer af indsats vil blive værdsat.

Indsats

Etablering af et UNESCO Biosfære- og Dark Sky-velkomstcenter på den tidligere Stege Sukkerfabrik. Herfra kan gæsterne kanaliseres hen til relevante steder på øen, og modtage information om destinationen, herunder om transportmuligheder, til brug under opholdet.

Udvikling af kommunikationsprogram. Der skabes mulighed for en løbende kommunikation med gæsterne under deres ophold, med opdatering af "Hvad sker", praktiske kontakter, oplysning om destinationens unikke oplevelsesmuligheder, tips til hverdagen o.l.

Formidlingen sker ad mange kanaler, såvel digitale som fysiske, ligesom mange aktører og borgere kan medvirke til at fortælle gæsterne om destinationens identitet og værdier.

Adfærdspåvirkning gennem nudging. En særlig kommunikationsmetode er nudging, der kan medvirke til at skabe en ønskelig adfærd hos modtageren. F.eks. kan vandrere nudges, så de primært benytter etablerede ruter og tilhørende faciliteter.

Kommunikation undervejs. Der etableres en særskilt kommunikation i forbindelse med den kollektive mobilitet, således at gæsterne kan modtage information og budskaber undervejs.

Gæsternes feed-back til turismeaktørerne. Som led i kommunikationsprogrammet skal det medtænkes, hvorledes feed-back fra gæsterne kan modtages og på den mest hensigtsmæssige måde integreres i destinationsudviklingen.

En fælles indsats om fortællingen om den bæredygtige destination. Såfremt budskaber om den bæredygtige destination med tilhørende ansvarlig adfærd skal nå størstedelen af destinationens gæster, er der behov for etablering og vedligeholdelse af særlige uformelle netværk, hvis deltagere der fortæller den "gode historie" til gæsterne og gør opmærksom på vores fælles ansvar for naturen og den bæredygtige udvikling.

FNs mål for bæredygtig udvikling

4, 11, 12, 17

Piktogrammer af disse FNs mål for bæredygtig udvikling

Virksomhedsudvikling og destinationssamarbejde

En løbende udvikling af turistprodukter, serviceleverancer og oplevelsesmuligheder, baseret på destinationens naturmæssige, tekniske og menneskelige ressourcer udgør livsnerven i destinationsudviklingen.

For at styrke denne indsats, som udføres af destinationens mange aktører, er der behov for øget koordinering, samspil og innovation samt understøttelse og facilitering heraf.

Målsætninger

Offentligt-privat samarbejde. Kommunen, turismevirksomhederne samt turisme- og erhvervsorganisationer arbejder tæt sammen for at styrke virksomhedernes indsats for en bæredygtig udvikling.

Turismebaseret iværksætter og virksomhedsudvikling skal systematisk fremmes og understøttes. Specielt skal der skabes muligheder for at igangsætte og indgå i innovationsprocesser og udvikle lokale innovationskompetencer, som basis for at etablere et lokalt forankret turismeudviklingsmiljø.

Der skal udvikles en særlig indsats, som fremmer samarbejdet i turismemæssige værdikæder for at optimere produktudvikling og frembringe nye attraktive turistprodukter.

Desuden kan utraditionelle samarbejdsformer på tværs af destinationen og værdikæder udvikles, og derved involvere aktører, som typisk ikke samarbejder.

For at styrke kompetencerne inden for turismebranchen skal kendskabet til turisme, herunder bæredygtig turisme, udbredes blandt unge i Folkeskolen og i uddannelsessystemet.

Indsats

Etablering af en "turisme-hub". Til styrkelse af innovation inden for turismebranchen, og specielt for at understøtte iværksættere og produktudviklere, etableres en særlig "turisme-hub", eksempelvis lokaliseret på den tidligere Stege Sukkerfabrik.

Turisme-hub'en skal levere forskellige typer af serviceleverancer til iværksættere og mindre virksomheder samt styrke turismeudviklingen gennem sparring og læringsaktiviteter. Den bemannes med ressourcepersoner fra turismeorganisationer, erhvervsorganisationer, kommune og projekter.

Lokalt udviklingsmiljø. Kerneaktiviteten omkring turisme-hub'en er lokalt forankret turismeinnovation, der er rettet mod destinationens styrkepositioner, især biosfære- og dark sky-indsatsen, naturen, kysterne og den lokale fødevarerproduktion.

Destinationspartnerskaber, bestående af aktører med meget forskellige baggrunde kan bidrage til at skabe nye, unikke typer af innovation.

Etablering af fælles årshjul. Gennem et årshjul med alle turismerelevante aktiviteter i destinationen sikres en bedre koordinering mellem destinationens aktører med hensyn til

planlægning og afvikling af aktiviteterne. Desuden kan samspillet bidrage til gensidig inspiration og øget samarbejde imellem aktørerne.

Synliggørelse af turisme som erhverv og dynamo for lokal udvikling over for de ældste klasser i Folkeskolen.

Afsøgning af muligheder for at få flere unge ind i turismeuddannelser, i første runde ungdomsuddannelser og dernæst så vidt muligt videregående uddannelser. Indsatsen kan omfatte etablering af samspil mellem aktører i Vordingborg Kommune og en eller flere uddannelsesinstitutioner.

FNs mål for bæredygtig udvikling

8, 9, 11, 17

Piktogrammer af disse FNs mål for bæredygtig udvikling

Data om destinationen

For at sikre, at destinationen udvikler sig i en bæredygtig retning og at turismen dermed kan karakteriseres som en bæredygtig turisme, er det afgørende at der skabes evidens herfor. Der er behov for data og information om den udvikling, der finder sted, og den måde, som udviklingen opfattes og opleves af såvel gæster som bosiddende borgere samt de aktører, der er med til at skabe turismeaktiviteter og grundlaget herfor.

Målsætninger

Den generelle turismeudvikling skal belyses gennem overnatningstal, trafikdata, økonomiske og andre konsekvenser samt særlige vurderinger af udviklingsbehov og muligheder. Udover at omfatte Vordingborg Kommune som destination skal også mindre områder og udvalgte turismesektorer kunne belyses.

Der skal etableres et videngrundlag, der belyser udviklingen af og tilstande i destinationen med hensyn til natur og bæredygtig udvikling, samt de opfattelser, der knytter sig hertil hos gæster, bosiddende borger samt nøgleaktører inden for turisme, natur og bæredygtig udvikling.

Desuden skal der sættes fokus på gæsternes krav og ønsker til servicekvalitet og oplevelsesmuligheder i destinationen.

Indsats

En række elementer er centrale i etableringen af det nødvendige videngrundlag. Der er således behov for at udføre følgende indsats:

- Turismestatistik. Datagrundlag skabes løbende i samarbejde mellem Vordingborg Kommune og Visit Sydsjælland-Møn. Den generelle statistik søges detaljeret og forfinet, således at udvalgte turismesektorer og delområder inden for kommunen kan belyses og nærmere analyseres. Hertil kan der vise sig behov for en særlig supplerende lokal dataindsamling.
- Monitering af destinationens naturtilstand og turismens påvirkning af naturen, suppleret med gæsternes og de bosiddende borgeres opfattelse heraf.
- Tilstandsvurdering med hensyn til de miljømæssige, sociale, kulturelle og økonomiske dimensioner af bæredygtig udvikling, som kan fastholdes i en bæredygtighedsprofil af destinationen. Den kan desuden omfatte såvel gæsternes som de bosiddende borgeres opfattelse af den bæredygtige udvikling.
- Kortlægning af gæsternes præferencer og ønsker til servicekvalitet, oplevelsesmuligheder samt deres opfattelse af destinationen. Det kan eksempelvis ske gennem udarbejdelse af en oplevelsesprofil for destinationen.
- Trafiktællinger. Som led i en undersøgelse af de trafikale udfordringer på, hvor der periodevist kan forekomme kødannelse i sommersæsonen, foretages trafiktællinger på udvalgte vejstrækninger. De kvantitative data suppleres med interviews af trafikanter

om deres kørselsmønstre, transportformer, oplevede udfordringer og forslag til løsninger mv.

FNs mål for bæredygtig udvikling

8, 11, 12, 14, 15

Piktogrammer af disse FNs mål for bæredygtig udvikling

Realisering af strategien

Strategien for bæredygtig turisme i Vordingborg Kommune vil blive fulgt op af to handlingsplaner, for henholdsvis Møn og Sydsjælland.

Det er via disse handlingsplaner, at strategiens 10 indsatsfelter vil blive udmøntet og omsat til handlinger, som kan udføres af enkelte turismeaktører, i et samspil mellem aktører, eller gennem partnerskaber og destinationsnetværk.

Handlingsplanerne vil indeholde en lang række aktiviteter, der belyses med hensyn til det nærmere indhold og hvordan realiseringen skal ske.

Hele strategiprocesen, begyndende med temadagen den 25. oktober 2019 om FNs 17 verdensmål for bæredygtig udvikling og fremtidens turisme, bygger på samskabelse, hvor aktører - borgere, virksomheder, foreninger, organisationer og myndigheder - går sammen om at skabe nogle fælles løsninger for lokalsamfundet og kommunen som destination. Denne samskaben er essentiel for at udvikle og gennemføre de løsninger, der beskrives i strategi og handlingsplaner.

Hermed spiller strategiarbejdet sammen med den kommunale demokratipolitik og model for nærdemokrati og frivillighed.

<i>Vordingborg Kommune</i>
<i>VisitSydsjælland-Møn</i>
<i>House of Møn</i>
<i>Møn-Sydsjælland Turistforening</i>
<i>Naturstyrelsen</i>
<i>Vordingborg Erhverv</i>
<i>Turismevirksomheder</i>
<i>Kulturinstitutioner</i>
<i>Erhvervs-, natur- og miljøforeninger</i>
<i>Turisme-, natur- og miljøprojekter</i>
<i>Lokalfora</i>
<i>Borgere og borgergrupper</i>

Aktører til realisering af strategien for bæredygtig turisme.